

Propter mortem quam tulisti
Quando pro me defecisti,
Cordis mei cor dilectum,
In te meum fer affectum,
Hoc est quod opto plurimum.

O cor dulce prædilectum,
Munda cor meum illectum,
Et in vanis induratum;
Pium fac et timoratum,
Repulso tetro frigore.

Per medullam cordis mei,
Peccatoris atque rei,
Tuus amor transferatur,
Quo cor totum rapiatur
Languens amoris vulnere.

Dilatate, aperire,
Tanquam rosa fragrans mire,
Cordi meo te conjunge,
Unge illud et compunge;
Qui amat te, quid patitur?

Quidnam agat nescit vere,
Nec se valet cohibere,
Nullum modum dat amori,
Multa morte vellet mori,
Amore quisquis vincitur.

Viva cordis voce clamo,
Dulce cor; te namque amo:
Ad cor meum inclinare,
Ut se possit applicare,
Devoto tibi pectore.

Tuo vivat in amore
Ne dormitet in torpore.
Ad te oret, ad te ploret
Te adoret, te honoret,
Te fruens omni tempore.

Rosa cordis, aperire,

Cujus odor fragrat mire,
Te dignare dilatate,
Fac cor meum anhelare
Flamma desiderii.

Da cor cordi sociari,
Tecum, Jesu, vulnerari.
Nam cordi similatur,
Si cor meum perforatur
Sagittis improperii.

Infer tuum intra sinum
Cor ut tibi sit vicinum,
In dolore gaudioso
Cum deformi specioso,
Quod vix se ipsum capiat
Hic repauset, hic moretur,
Ecce jam post te movetur,
Te ardentem vult sitire.

Jesu, noli contraire,
Ut bene de te sentiat.

AD FACIEM.

Salve, caput cruentatum,
Totum spinis coronatum,
Conquassatum, vulneratum,
Arundine verberatum,
Facie sputis illita.

Salve, cujus dulcis vultus,
Immutatus et incultus,
Immutavit suum florem,
Totus versus in pallorem
Quem (81) cœli curia.

Omnis vigor atque viror
Hinc recessit, non admiror,
Mors apparet in aspectu
Totus pendens in defectu,
Attritus ægra macie.

Sic affectus, sic despectus,
Propter me sic interfectus,
Peccatori tam indigno
Cum amoris intersigno
Appare clara facie.

In hac tua passione,
Me agnosce, Pastor bone,
Cujus sumpsit mei ex ore,
Haustum lactis cum dulcore
Præ omnibus deliciis.

Non mel reum asperneris.
Nec indignum dedigneris,
Morte tibi jam vicina,
Tuum caput hic inclina,
In meis pausa brachiis.

Tuæ sanctæ passioni
Me gauderem interponi,
In hac cruce tecum mori:
Præsta crucis amatori,
Sub cruce tua moriar.

Morte tuæ tam amœnæ;
Grates ago, Jesu chare;
Qui es clemens, pie Deus,
Fac quod petit tuus reus.
Ut absque te non finiar.

Dum me mori est necesse,
Noli mihi tunc deesse;
In tremenda mortis hora
Veni, Jesu, absque mora,
Tuere me et libera.

Cum me jubes emigrare,
Jesu chare, tunc appare:
O amator amplectende,
Temetipsum tunc ostende
In cruce salutifera.

ORATIO DEVOTA

AD DOMINUM JESUM, ET B. MARIAM MATREM EJUS.

OS Summe summi tu Patris unice,
Mundi faber et rector fabricæ
Pietatis respectu deicæ,
Peccatores afflictos respice,
Pie Pater.

Summa summi tu Mater Filii
Clavem nostri tenens auxilii,
Fove tui lacte consilii,
Peregrinos hujus exilii,
Pia Mater.

Consolentur, o bone Domine,
Respirantes in tuo nomine,
Qui pro mundi tollendo crimine,
Dignatus es nasci de virgine,
Matris Pater

Consolentur, o bona Domina.
Sitientes tua solamina,

(81) Adde cæpit, vel quid simile.

A De qua sola felice femina
Prædicantur hæc duo nomina,
Virgo Mater.

O figura Patris substantiæ!
Tu es splendor paternæ gloriæ,
Tu es verum lumen justitiæ,
De quo manat totius gratiæ
Plenitudo.

O Regina regni Davidici!
Tu es virga floris Dominici!
Tu es arca panis angelici,
De quo nostra meretur refici
Solitudo.

Virtus Patris et sapientia,
B Suaviter disponens omnia
Tu et Pater una substantia.
Æquus honor, eadem gloria

Est utrique.

Stella maris, Regina sæculi,
Tu es Mater illius parvuli,
Quem adorant fideles populi,
Semper omnes et semper singuli,
Et ubique.

O sanctorum Sancte mirabilis,
Toti mundo desiderabilis
Homo potens et Deus humilis :
Non est tibi nec erit similis,
Deus meus.

O sanctarum sancta dulcissima,
Sola tanto partu dignissima,
Ut de tua carne mundissima
Nasceretur majestas maxima,
Homo Deus.

Jesu Christe, fons indeficiens,
Fons humana corda reficiens,
Te suspiro, te solum sitiens :
Solutus eris mihi sufficiens,
Fili Dei.

Mater Christi, decus virgineum,
Thronum sedens super æthereum :
Nomen tuum sapore melleum,
Liquefacit affectum ferreum
Cordis mei.

Summum bonum plenum dulcedine,
Verum lumen de vero lumine,
Solo cujus audito nomine,
Satiatur mira pinguedine
Cor justorum.

Summi boni reclinatorium,
Dulcis vini dulce cellarium,
Quod indulcans dulcedo dulcium,
Prælegit sibi in proprium,
Rex cælorum.

Patrum Pater præcelse cæteris,
Reparator humani generis :
O qui carnem pro nobis miseris
Mulieris de carne pauperis
Assumpsisti.

Matrum Mater et Virgo virginum,
Apotheca salutis hominum,
O, quæ munda de carne Dominum,
Sine carnis mixtura seminum
Concepisti.

Audi, precor, o qui das gratiam !
Peccatoris hujus miseriam,
Et per tuam misericordiam,
Peccatorum meorum veniam
Mihi dona.

Audi, precor o plena gratia,
Peccatoris hujus suspiria,
Et pro tua misericordia
Deo meo me reconcilia,
Mater bona.

Tibi, Pater, fac beneplacitum
Peccatoris istius gemitum,

A

Solve mei reatus debitum
Quia malum protendo meritum,
Et protendi.

Tibi, Mater, fac acceptabilem
Peccatoris hanc vocem flebilem.
Redde mihi Deum placabilem,
Ne se præstet inexorabilem,
Quem offendi.

O intactæ Fili puerperæ,
Audi planctus animæ miseræ,
Quæ peccati jacens in pulvere,
Ut jumentum se computrescere
Lamentatur.

O intacta Virgo puerpera.
Ad te clamat mens mea misera,
Quæ nefanda semper ad scelera
Ab ætate nunc usque tenera
Effrenatur.

Pie Pater, errantem corrige,
Piam manum labenti porrige,
Jam de luto me fæcis erige,
Et in viam tuorum dirige
Mandatorum.

Pia Mater, orantem visita,
Pio corde de me recogita,
Coram Jesu benigno clamita,
Ut meorum remittat debita
Peccatorum.

Esto nobis, Pater, propitius,
Quorum frater es atque socius :
Te laudamus, te benedicimus.
Adoramus atque diligimus
Mente tota.

Esto nobis, Mater, propitia,
Quorum soror es atque socia :
In tuarum laudum præconia,
Corda nostra fac voluntaria,
Ac devota.

Benedicte Creator omnium,
Benedicas mentes fidelium,
Nomen tuum benedicientium,
Mortis tuæ per beneficium
Quos salvasti.

Benedicta tu in mulieribus
Benedic te benedicientibus,
Benedictis tuis uberibus,
Qui dat escam esurientibus.
Quem lactasti.

Laus et honor sit Dei Filio,
Salus, virtus et benedictio,
Benedicta sit incarnatio;
Mors illius et resurrectio
In æternum.

Benedictus sit Pater luminum
Benedicta sit Virgo virginum,
Benedicat cor meum Dominum,
Sitiatque fontem dulcedinum,
Sempiternum. Amen.

B

C

D

PROSA DE NATIVITATE DOMINI.

904 Lætabundus
 Exsultet fidelis chorus,
 Alleluia.
 Regem regum
 Intactæ profudit thorus;
 Res miranda.
 Angelus consilii
 Natus est de Virgine,
 Sol de stella.
 Sol occasum nesciens,
 Stella semper rutilans,
 Semper clara,
 Sicut sidus radium,
 Profert Virgo Filium

Pari forma.
 Neque sidus radio,
 Neque Mater Filio,
 Fit corrupta.
 Cedrus alta Libani
 Conformatur hyssopo,
 Valle nostra,
 Verbum ens Altissimi
 Corporari passum est
 Carne sumpta.
 Isaias cecinit,
 Synagoga meminit
 Nunquam tamen desinit
 Esse cæca.

Si non suis vatibus,
 Credat vel gentilibus,
 Sibyllinis versibus.
 Hæc prædicta.
 Infelix, propera,
 Crede vel vetera;
 Cur damnaberis,
 Gens misera?
 Quem docet littera,
 Natum considera
 Ipsum en genuit
 Puerpera.
 Amen.

RHYTHMI VETERES

DE VITA MONASTICA.

FABRIC. *Bibliotheca mediæ et infimæ latinitatis*, ad calcem tomi III. — In codicibus nonnullis Bernardo tribuuntur.)

904 2. Si vis esse cœnobita,
 Hujus vitæ vitam vita,
 Ut sis re pro nomine.
 Tuæ mentis sordes munda,
 Ut sit Deus laus jucunda
 In utroque homine.
 Solus Deus diligatur,
 Cui solir elinquatur,
 Omnis aus et gloria.
 Honor, virtus et potestas
 Ipsi sit, cujus majestas
 Replet, regit omnia.
 Non est tuum honorari
 Velle nomo, vel laudari,
 Cum sis vitæ miseræ
 Quidquid hic honoris captas,
 Nisi totum Domino aptas,
 Perdis tuum vivere.
 Non tam facile honores,
 Si sentirent et labores,
 Affectarent clerici.
 Volens præesse, non prædesse
 Perdit ipse suum esse,
 Pœna dignus duplici.
 Ad honores sunt parati,
 Ad labores sunt ingrati,
 Jam juvenes cum senibus.
 Totum datur dignitati,
 His nostris temporibus.
 Sic et vita laicorum
 Parum differt a porcorum
 Consuetudinibus.

Supra modum epulantur.
 Intus, foris excæcantur,
 Pleni malis moribus.
 De salute animarum
 Rarus sermo, sed terrarum
 Amplitudo quæritur.
 Qui vero plus potest ditari,
 Vel in altum sublimari,
 Hic beatus dicitur.
 Mundus finem jam minatur,
 Qui tot malis inquinatur,
 Quod prædixit Veritas:
 Caritas jam refrigescit,
 Omnis sanctus obmutescit,
 Abundat impietas.
 Potens ridet impotentem,
 Sic astutus innocentem,
 Adolescens veterem.
 Vir a pari supplantatur,
 Patri puer adversatur,
 Dives spernit pauperem.
 Sanctus is hodie putatur,
 Qui nunc minus inquinatur
 Malis et criminibus.
 Formam vitæ si requiris,
 Non hanc quæras jam in viris,
 Sed in voluminibus.
 Perit lex a sacerdote,
 Pereunt virtutes totæ,
 A sene consilium.
 Multos habemus doctores,
 Paucissimos factores,

In vita mortalium.
 Hanc vitæ captivitatem,
 Si manentem civitatem
 Hic haberem, plangerem.
 Hæc est plane civitas,
 In qua nesciretur veritas,
 Hic si semper viverem.
 Heu! heu! homo cur creatur,
 Cum tot malis inquinatur;
 Velit, nolit, moritur.
 Quod est bonum, hoc vitare,
 Vel quod malum, hoc amare
 Vir infelix, cogitur.
 Hinc nemo jam mirari
 Debet, si hic consolari
 Omnis justus renuit.
 Imo satis est dolendus,
 Qui non mundum respuit.
 In hoc tantum consolatur
 Vere sanctus, et beatur,
 Quia mundus transiet.
 De hoc casu flete mundi,
 Deque peccatis o immundi,
 Quorum dolor veniet.
 Ad te ergo revertere,
 Homo a te desciscens misere,
 Cur sis factus, considera.
 Deus sibi te similem
 Fecit, sed tu dissimilem
 Te facis, augens scelera.
 Consors quondam angelorum,
 Legem tenes jumentorum,